

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

III. De Satisfactionibus

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

gelij, habens mandatum, ut Euangelium annuntiet, seu multis, seu singulis. Et hæc absolutio fit ratione ministerij, & est consolatio coram Deo. Alia est absolutio in criminibus, quæ nota sunt, quæ fit ratione iurisdictionis, quæ distinguenda est à principali ministerio, & recipit eum, qui fuerat reus publicorum criminum coram Ecclesia. Hæc alibi copiosius declarantur.

III. DE SATISFACTIONIBVS

NOMEN Satisfactionis à spectaculo publicæ poenitentia sumtum est. Nam ut supra dixi, mos fuit in Ecclesia uetusta, pollutos atrocibus & manifestis sceleribus, cum se recipi petebant, collocare in loco certo templi spectandos in ueste lugubri. Sicut nostro tempore interdum Anabaptista deposito errore ita recepti sunt, ut aliquot diebus ante templum starent in conspectu populi, & signa suæ poenitentia ostenderent.

HIC MOS nequaquam existimabatur mereri remissionem peccatorum, seu culpæ seu pœnæ, sed erat spectaculum publicum, institutum ad alios commonefaciendos, ut cogitarent, similes lapsus uitandos esse. Erat etiam qualiscunque exploratio, an illi serio peterent se recipi. Fuit in omnibus rebus uetustas seuerior, quam hæc ultima & delira mundi ætas. Ideo excommunicati propter cædes, postea arcebantur à conuictu aliorum hominum, & gerebant certa signa reatus, ut alij homines scirent, eorum consuetudinem uitandam esse.

HIC MOS haud dubie à primis patribus acceptus est: Nam & apud Ethnicos, apud quos ueteris disciplina uestigia reuera sunt, eadem consuetudo mansit. Orestes interfecta matre gessit signa reatus, ut ubicunque uagabatur, ceteri homines à conuictu eius abstinerent. Hæc signa postea in absoluteione amota sunt. Sicut & Adrastus apud Herodotum gessit signa reatus.

TALIBVS exemplis uetustas commonefacere alios homines uoluit, ut magis abhorerent à sceleribus. HUIVS uetusti moris uestigium fuit spectaculum satisfactionum, ut nominabatur. Græci nominauerunt *ἰερὴ πύλη*, id est, castigationes. Sed postea superstitione creuerunt ritus, & accellerunt stulta & impia opiniones. Ac monachi, quia fontes ignorabant portentosas opiniones de Satisfactionibus fixerunt. Hæc historica ualde prodest omnibus notissima esse, facilius enim postea disputationes de Satisfactionibus diiudicari possunt. Primum autem resuratio hæc tenenda est:

In furto restitutio rei alienæ necessaria est, iuxta regulam: Peccatum non dimittitur, nisi ablatum restituatur. Et Paulus inquit: Qui furatus est, iam nbn furetur,
Restitutio autem est satisfactio,
Ergo satisfactiones sunt necessariae.

R b 3

RESPON

R E S P O N D E O. Nego minorem, quia restitutio non est satisfactio illa, quæ Canonica appellatur, quæ est opus non debitum Deo, & de qua monachi loquuntur, sed est opus debitum Deo, penitens ad contritionem & nouam obedientiam. Quia qui sciens retinet rem alienam, retinet animum furandi. Necesse est autem non perseverare in sceleribus contra conscientiam, iuxta dictum: Milita bonam militiam, retinens fidem & bonam conscientiam.

Q U I D N O M I N A N T C A N O N I C A M S a t i s f a c t i o n e m ?

N O M I N A N T opus indebitum, id est, non mandatum à Deo, quo fingunt compensari pœnas æternas seu purgatorij. In hoc delictamento magnum chaos est errorum, quod totum euidenter refutat hoc uno dicto: Frustra colunt me mandatis hominum.

E S T N E D I S T I N C T A R E M I S S I O culpæ à remissione pœnæ æternæ?

R E S O N D E O. Nequaquam distincta est. Ac remissio culpæ prorsus eadem est, quæ est remissio pœnæ æternæ, iuxta dictum: Iustificari fide pacem habemus. Item: Iustus fide sua uiuet. Item: Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret pro mundo, ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Nam æterna pœna est sensus iræ Dei. Remissa autem culpa fit reconciliatio, & filius Dei voce Euangelij consolatur cor, & retrahit eum a doloribus inferorum, de quibus dicit Ezechias: Sicut leo contriuit omnia ossa mea. Et sequitur: Tu autem eruisi animam meam, ne periret: Projeci post tergum tuum omnia peccata mea. Item Michæas: Projiciam peccata uestra in profundum mare. Item: Effundam super domum David Spiritum gratiæ & precum. Item, totum caput octauum ad Romanos idem dicit. Certissimum est igitur, semper simul fieri fide propter filium Dei, & per eum, remissionem culpæ & pœnæ æternæ. Hoc scire ad consolationem necessarium est.

E S T N E D I S T I N C T A R E M I S S I O culpæ à remissione pœnæ temporalis in hac vita?

R E S P O N D E O. Est distincta. Ut: Adam, David, accipiunt remissionem culpæ, & tamen simul subiiciuntur pœnis in hac uita, quæ tamen nequaquam sunt compensationes aut merita pro pœna æterna, ut inulse & impie sixerunt monachi, sed habent pœnas alias causas. Et hic tota doctrina de causis humanarum calamitatum consideranda est, quæ in sola Ecclesia diuinitus patefacta est, & cognita est sapientiæ humanæ & Philosophiæ. Philosophi dicunt, causas mortis & morborum esse materiam. Deinde multarum calamitatum causas